

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir
MORARU Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

PARFIONOV Mihail Ghennadii, *născut la 12 noiembrie 1984, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Grenoble 209, ap. 77.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.04.2014 - 31.03.2015;

Instanța de apel: 08.09.2015 – 16.10.2015;

Instanța de recurs: 28.12.2015 – 16.02.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 31 martie 2015, Parfionov M. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Parfionov M., la data de 15 ianuarie 2014, aproximativ între orele 03:00 până la 06:00 min., aflându-se pe bd. Decebal 80/1 din mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observat de nimeni, prin acces liber, a pătruns în automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C PM 767, care se afla parcat pe adresa sus menționată, de unde a sustras un navigator satelian de

model „HD Opțional” de culoare neagră, cu husă de culoare albastră în valoare de 1400 lei, un înregistrator video de model „Car Cancorder” cu seria „GS8000L” de culoare neagră în valoare de 900 lei, un telefon mobil de model „Huawei”, în care se afla cartela sim cu nr. 067648407 cu nr. IMEI 861895015937221 în valoare de 1200 lei, un telefon mobil de model „Huawei” de culoare neagră în care se afla cartela sim cu nr.067602408 cu nr. IMEI 862076012393663 în valoare de 1200 lei, cauzându-i pății vătămăte Zavricico A., un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 4700 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Codul penal - furt, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în încăpere, cu cauzare de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul prevăzut de art. 401 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Cecan L, în numele inculpatului, prin care s-a solicitat repunerea în termen a apelului, casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Parfionov M. să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă.

În susținerea apelului s-a invocat că sentința este neîntemeiată, iar pedeapsa aplicată nu corespunde cu probele cercetate și circumstanțele cauzei. Deși, instanța de fond în sentința atacată menționează că inculpatul este fără antecedente penale, totuși a găsit de cuviință de ai aplica acestuia cea mai aspră pedeapsă din cele prevăzute de sancțiunea art. 186 alin. (2) Cod penal, și anume închisoarea pe un termen de 2 ani.

Or, ca pedepse alternative sancțiunea acestui articol mai prevede și amenda în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale, precum și munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore. Pedeapsa aplicată de instanța de fond pentru această categorie de infracțiune lui Parfionov M. corespunde pedepsei ce urma a fi aplicată în cazul recidivei de infracțiuni prin prisma art. 34 alin. (1) și a art. 82 alin. (2) Cod penal, circumstanțe care nu au fost stabilite de instanța de fond și sunt străine cazului dat. Instanța de fond nu a ținut cont de faptul că partea vătămată personal a depus o cerere prin care a menționat că l-a iertat pe inculpat și a solicitat să nu-i fie aplicată pedeapsa cu închisoarea, cerere care urma a fi tratată de către instanță drept o declarație de împăcare.

La fel, s-a specificat că inculpatul, necătfînd la aceea că partea vătămată Zavricico A. nu a înaintat o acțiune civilă, i-a restituit integral prejudiciul material cauzat prin infracțiune și s-au împăcat, fapt ce conform art. 76 alin 1 lit. e) Cod penal, constituie o circumstanță atenuantă.

De asemenea, apelantul a invocat că instanța de fond nu a putut cunoaște motivul neprezentării inculpatului la ședințele de judecată, întrucât acesta era peste hotarele țării, unde efectua un tratament complex contra narcomaniei, ceea ce încă o dată demonstrează intenția inculpatului de a se plasa pe calea corijării și de a fi un cetățean util societății.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2015 a fost admis apelul declarat de avocatul Cegan I., s-a casat parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Parfionov M. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 lei.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că starea de fapt și de drept reținută de către instanța de fond este în concordanță cu circumstanțele stabilite și probele administrate și expuse în cuprinsul hotărârii atacate.

Verificând criticele invocate de apelant, în raport cu actele cauzei, instanța de apel, a remarcat că prima instanță eronat i-a aplicat inculpatului cea mai aspră categorie de pedeapsă prevăzută de sancțiunea art. 186 alin. (2) Cod penal.

Astfel, s-a specificat că, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei penale, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 78 Cod penal, iar analizând conținutul sentinței, s-a observat că aceasta nu cuprinde motivele pentru aplicarea pedepsei cu închisoare, de vreme ce sancțiunea art. 186 alin. (2) Cod penal prevede pedepse alternative - amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

În acest context, instanța de apel a apreciat ca fiind greșite concluziile primei instanțe, potrivit cărora se pretinde că în cauză nu s-au constatat circumstanțe atenuante, precum și că inculpatul anterior a mai săvârșit infracțiuni similare.

Inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, este fără antecedente penale, a recunoscut vina și se căiește de cele comise, a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a împăcat cu partea vătămată Zavricico A., care l-a iertat și a susținut apelul, la caz, circumstanțe agravante nu s-au constatat.

Or, în atare situație, nu există motive pentru stabilirea pedepsei cu închisoarea în privința inculpatului, dacă sancțiunea legii penale incriminate acestuia prevede și pedeapsa alternativă - amenda.

Conform art. 75 alin. (2) Cod penal o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, în speță, sînt întrunite condițiile prevăzute de lege, ce justifică aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă în limitele sancțiunii art. 186 alin. (2) Cod penal și, pe această linie de considerente, este oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă, care va asigura atingerea scopului pedepsei prevăzut la art. 61 Cod penal.

6. Nefiind de acord cu hotărîrea pronunțată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, în termenul stipulat de art. 422 Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței în privința lui Parfionov M., din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane.

Astfel, recurentul consideră că la adoptarea deciziei instanța de apel nu a individualizat în mod echitabil pedeapsa aplicată lui Parfionov M., ignorînd criteriile prevăzute de art. 7, 75 Cod penal. Pe cînd, instanța de fond la stabilirea pedepsei a reieșit din scopul acesteia, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni și a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de personalitatea inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și de circumstanțele atenuante, cum sunt prezența unui copil minor la întreținere, recunoașterea vinei, dar și de faptul că acesta nu este angajat în cîmpul muncii, din 08.12.2010 se află la evidența medicului narcolog cu diagnoza consumator de substanțe narcotice.

Recurentul a mai specificat că examinarea cauzei a fost în lipsa inculpatului, care nu s-a prezentat în fața instanței. Un alt moment important este acel fapt că în ședința instanței de apel procurorul a atras atenția instanței că inculpatul a fost condamnat, anterior, prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02.06.2014 (*dosar nr.1-734/13*) în baza art. 217 alin. (2) și 290 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal la amendă de 500 unități convenționale, însă instanța nu a luat în considerație acest fapt și a restituit procurorului copia sentinței extrasă de pe pagina web oficială a Judecătoriei Botanica.

Astfel, titularul dreptului de recurs opinează că o pedeapsă mai blîndă în cazul inculpatului nu este echitabilă, nefiind suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni din partea lui.

În drept, recurentul își întemeiază recursul ordinar declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpatul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului ordinar depus de procuror, menționînd că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece decizia contestată este legală și întemeiată, emisă în baza probelor și a tuturor

materialelor dosarului, cercetate de instanța de apel, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea susținerii acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanța de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unor erori, care au dus la adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Respectiv, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată, inter alia, dacă există circumstanțe care atenuează ori agravează răspunderea inculpatului, inclusiv pronunțându-se argumentat asupra tuturor capetelor de cerere menționate de părți.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei, Colegiul remarcă că, potrivit dispozițiilor art. 75 Cod penal, text de lege care stipulează criteriile generale de individualizare a pedepselor, la stabilirea și aplicarea acestora, instanța urmează să țină seama de dispozițiile părții generale a Codului penal, de limitele de pedeapsă fixate în textul incriminator, de gradul de pericol social al faptei săvârșite, ***de persoana inculpatului și de împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală.*** Or, din examinarea textului de lege invocat, rezultă că aceste criterii sunt obligatorii și trebuie avute în vedere în procesul de stabilire și aplicare a pedepsei.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de procuror se constată că recurentul invocă ca temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în particular referindu-se la faptul că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la argumentele specificate de partea acuzării în cadrul ședinței de judecată, precum că aplicarea pedepsei sub formă de amendă în privința inculpatului nu este echitabilă și nu va duce la corijarea acestuia.

Verificând argumentele expuse în textul recursului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că criticele invocate de procuror sunt întemeiate, iar judecând apelul, instanța nu a examinat dosarul sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate chestiunile importante pentru cauza deferită judecării.

Instanța de recurs a statuat asupra acestei concluzii analizând conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 16 octombrie 2015, în care se relevă că procurorul a menționat, în fața instanței, despre necesitatea menținerii sentinței, în partea stabilirii pedepsei cu închisoarea în privința lui Parfionov M., avînd în vedere că acesta a mai fost, anterior, condamnat prin sentința Judecătoria Botnica, mun. Chișinău din 02 iunie 2014, în baza art. 290 alin. (1), 217 alin. (2) Cod penal, prin prisma art. 84 Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, iar pe art. 186 Cod penal s-a încetat procesul în privința sa.

În opinia Colegiului penal lărgit aceste circumstanțe urmau să fie luate în vedere la aplicarea art. 75 Cod penal de către instanța de apel, fiind apreciate în raport cu persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală a acestuia.

Însă, așa cum se conchide din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, ultima nu face referință la argumentele invocate de procuror întru susținerea poziției de menținere a sentinței în privința lui Parfionov M. și prin aceasta a încălcat prevederile expuse în art. 385 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu a ținut cont de Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, cu completările și modificările ei ulterioare, în care se menționează că: *„Partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvîrșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus, apoi se expune fondul apelului, conținutul solicitărilor părților participante în ședința judiciară, argumentele suplimentare. În continuare în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.”*

Or, în decizia instanței de apel trebuie analizat fiecare din argumentele din apel invocate de apelant și de părți, motivîndu-se temeiurile de fapt și de drept care au condus la admiterea sau la respingerea fiecărui motiv invocat în instanța de apel.

Față de cele ce preced, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărîrea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărîre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu rigorile legii și nu a dat nici un răspuns

alegațiilor invocate de procuror, care au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Deci, chestiunea asupra căreia instanța ierarhic inferioară urma să se expună constă în aceea dacă faptul că Parfionov M. a fost anterior condamnat prin altă sentință, influențează asupra individualizării pedepsei în privința sa în prezenta cauză penală sau nu.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze alegațiile expuse de procuror, să le dea o apreciere corespunzătoare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui Parfionov Mihail Ghennadii, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 10 martie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

ALERGUȘ Constantin

TIMOFTI Vladimir

MORARU Petru

OPINIE SEPARATĂ

(Conform art. 340 alin.(3) Cod de procedură penală pe cauza penală în privința
lui Parfionov Mihail)

16 februarie 2016

mun. Chișinău

Din actele cauzei rezultă că, conform sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 31 martie 2015, Parfionov Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Împotriva sentinței a declarat apel avocatul L. Cecan în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2015, a fost admis apelul, fiind casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, la amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 (două zeci mii) lei.

Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței.

Drept motive pentru casarea deciziei atacate procurorul a invocat că:

- instanța de apel nu a individualizat în mod echitabil pedeapsa stabilită inculpatului, ignorând criteriile prevăzute de art. art. 7 și 75 Cod penal, pe când instanța de fond, la stabilirea pedepsei, a reieșit din scopul acesteia, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de personalitatea inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și de circumstanțele atenuante, cum sunt prezența unui copil minor la întreținere, recunoașterea vinei, dar și de faptul că acesta nu este angajat în câmpul muncii, din 08.12.2010 se află la evidența medicului narcolog cu diagnoza consumator de substanțe narcotice;

- examinarea cauzei a fost în lipsa inculpatului, care nu s-a prezentat în fața instanței;

- instanța de apel a omis să ia în considerație faptul că inculpatul a fost condamnat anterior prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 02.06.2014, în baza art. art. 217 alin. (2) și 290 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia Colegiului penal al

Curții de Apel Chișinău din 16.10.2015, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Am semnat cu respect decizia menționată, dar nu sînt de acord cu soluția adoptată de majoritatea membrilor Colegiului penal lărgit, expunîndu-mi opinia separată pentru care pledez.

Astfel, analizînd argumentele recursului ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, consider că recursul urma a fi admis, cu casarea totală a deciziei atacate și cu menținerea sentinței din următoarele motive.

În acest sens eu mă alătur concluziei Colegiului penal lărgit privind faptul omisiunii instanței de apel de a lua în considerație, în cadrul individualizării pedepsei inculpatului, condamnarea anterioară a acestuia în baza sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2014, pentru a putea fi puse în valoare prevederile art. 75 Cod penal, care urmau a fi apreciate în raport cu persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală a acestuia.

Totodată, eu consider că eroarea de drept comisă de către instanța de apel, care s-a exprimat prin lipsa unei expuneri asupra faptului dacă soluția de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului urma a fi influențată de condamnarea sa anterioară, putea fi corectată de către instanța de recurs, prin menținerea soluției adoptate de către instanța de fond.

În acest sens, sunt de părere că instanța de fond la efectuarea operațiunii de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61 și 75 Cod penal, și corect a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care este mai puțin gravă, de personalitatea inculpatului, care anterior a mai comis infracțiuni, nu este angajat în cîmpul muncii, s-a eschivat de instanța de judecată, se află la evidența medicului narcolog din 08.12.2010 cu diagnoza consumator de substanțe narcotice, la evidența medicului psihiatru nu se află, considerînd că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă numai cu izolarea sa de societate, prin aplicarea pedepsei închisorii pe un termen de 2 (doi) ani.

Bazîndu-mă pe cele expuse consider că soluția de casare a deciziei atacate cu menținerea sentinței era cea mai oportună în cazul de față.

Astfel, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, pronunțîndu-mă pentru soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, conform căreia recursul ordinar declarat de procuror urma a fi admis, cu casarea totală a hotărîrii atacate și menținerea hotărîrii primei instanțe deoarece apelul a fost greșit admis.

În temeiul art. 339 alin.(7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată.

Judecător

URSACHE Petru